

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

ПАМ'ЯТЬ, ВІЙНА, СПАДЩИНА:

МАРТИРОЛОГІЯ, ВТРАТИ ТА ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ
МІЖ ДРУГОЮ СВІТОВОЮ І РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЮ ВІЙНАМИ

14-15 травня 2026 року

Переяслав - 2026

Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 трав. 2026 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026. 298 с.

Затверджено рішенням Вченої ради Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Протокол №11 від 01.06.2026 р.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції «Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами», що відбулася 14-15 травня 2026 року, на базі Університету Григорія Сковороди в Переяславі за підтримки Інституту історії України НАН України, Ізмайльського державного гуманітарного університету, Національної спілки краєзнавців України, Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних сил України, Служби безпеки України, Військової академії (м. Одеса), Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди та міжнародних партнерів з Молдови, Румунії та Литви.

Тексти публікуються в авторській редакції. За зміст і якість поданих текстів відповідальність несуть автори. Використання текстів або частини тексту даного збірника можливе тільки за умови посилання на даний збірник та автора тексту.

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026

© Автори статей, 2026

3
ЗМІСТ

Рєєнт О.П.
ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В
УМОВАХ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ...14

Лисенко О.О.
ЛОКОМОТИВ БЕЗ ГАЛЬМ: РОСІЙСЬКА
ЕКОНОМІКА ПІД ЧАС ТАК ЗВАНОЇ «СВО».....21

Tsyganenko L.
GEDÄCHTNIS, KRIEG, ERBE: MARTYROLOGIE,
VERLUSTE UND HISTORISCHE PARALLELEN ZWISCHEN
DEM ZWEITEN WELTKRIEG UND DEM
RUSSISCH-UKRAINISCHEN KRIEG.....27

Томенко М.В.
УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ ІДЕОЛОГІЇ РОСІЙСЬКОГО
«ПОБЕДОБЕСІЯ»: ДОСЛІДНИЦЬКА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА
МУЗЕЙНА СКЛАДОВІ.....30

Акімов О.О.
ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЗАХИСТУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КООРДИНАТАХ
СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ.....33

Акімова Л.М.
ОСВІТНЯ ТА НАУКОВА ПАРАДИГМА ЗБЕРЕЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ
ТУРБУЛЕНТНОСТІ ТА ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ.....36

Андрусак М.В.
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ: РЕФОРМУВАННЯ
КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ
ПРИЗМУ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....38

Бабюк С.Н. МЕТОДИ НАДАННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ТЕХНІЧНУ ПРОБЛЕМУ У ВИГЛЯДІ УМОВ ПОШУКОВОЇ ЗАДАЧІ ПРИ ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	42
--	----

Березенський Р.В., Задолінний В.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕШЕЛОНОВАНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК.....	49
--	----

Березенський Р.В., Задолінний В.А., Обертас В.Ф. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ТА ТРАНСПОРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК У ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ.....	51
---	----

Березенський Р.В., Обертас В.Ф. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМЕНШЕННЯ НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛОГІСТИКУ ТА СКОРОЧЕННЯ ЧАСУ ПРОСТОЮ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ.....	54
--	----

Борисенко М.В. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ЧАСТКОВОЇ ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ВИКОРИСТАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОБРАХУНКУ БАЛІВ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ США ПІД ЧАС ІІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	57
---	----

Булгаков Р.В., Мельников С.Б. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ЕФЕКТИВНОЇ ЛОГІСТИКИ АРМІЇ США У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: ТИХООКЕАНСЬКИЙ ТЕАТР ВОЄННИХ ДІЙ.....	60
---	----

Верховодов О.С. ПРОВЕДЕННЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛІВ (СИРОВИНИ) ТА КОМПЛЕКТУЮЧИХ ЗА НОМЕНКЛАТУРОЮ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	64
---	----

Гибало К.В. ВІЙСЬКОВА ЛОГІСТИКА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ: ЕКОНОМІКО-БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ.....	67
--	----

Гончарук А.О., Попадюк Є.Б. ПРОБЛЕМАТИКА ІНТЕГРАЦІЇ ТРОФЕЙНИХ БОЄПРИПАСІВ У ЛОГІСТИЧНУ СИСТЕМУ, ПОБУДОВАНУ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО.....	69
---	----

Горденко С.І. УРОКИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: АДАПТАЦІЯ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ ДО ВИКЛИКІВ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ В УКРАЇНІ.....	72
--	----

Грінченко В.Г. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ В КИСВІ У ПЕРШІ ТИЖНІ ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «СВОБОДА», США).....	77
--	----

Дехтяренко К.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНОЇ РОЗВІДКИ ТА ЕВАКУАЦІЇ ПОШКОДЖЕНОЇ ТЕХНІКИ В УМОВАХ АКТИВНОЇ РОБОТИ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПРОТИВНИКА.....	80
--	----

Дружинін В.С., Мальський В.В. ПЕРЕОБЛАДНАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ СЛУЖБИ ПАЛЬНОГО ПІД ЦИВІЛЬНІ ЗРАЗКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МАСКУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ РОЗВІДЗАХИЩЕНОСТІ.....	83
--	----

Дружкова І.С. РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	85
---	----

Дубровіна І.В. НОТНІ ФОНДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО ЯК ФРОНТ КУЛЬТУРНОГО ОПОРУ.....	89
--	----

Єгоров Є.Г.

ВІДОМОСТІ ЩОДО МУЗЕЄТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ОБ'ЄКТІВ, КОЛЕКЦІЙ ТА ЕКСПОНАТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ
ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ У КНИГАХ НАКАЗІВ
ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ
1950-Х – 1970-Х РР.....92

Жариков С.І.

НАЗЕМНІ РОБОТИЗОВАНІ КОМПЛЕКСИ В
ЛОГІСТИЦІ.....97

Замкова І.В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРИЙМАЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ ТОВАРУ НОМЕНКЛАТУРИ
РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....100

Золотов А.В.

МАРТИРОЛОГІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ УПРАВЛІНСЬКИХ
ПОМИЛОК: АНАЛІЗ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЯК
ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА.....103

Іванов О.Ю.

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ
РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ.....106

Ісак Л.М.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ.....109

Кармазін А.О.

МУЗЕЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ (ЗА
МАТЕРІАЛАМИ ВЛАСНОГО ТВОРЧОГО ДОСВІДУ).....116

Карпань А.П.

ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ ХХ - ХХІ СТ. НА
СТАН КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....121

Клименко В.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕВІРКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ЗРАЗКІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРІВ НОМЕКЛАТУРИ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	124
--	-----

Клименко В.В., Панасюк Ю.Ю., Паламарчук С.П. ЗНАЙ СВОГО СУПРОТИВНИКА»: росія, КИТАЙ ТА ІНШІ – КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ЗАГРОЗ: ЛОГІСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	126
--	-----

Колибенко О.В. СУЧАСНА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ТА ДОЛІ ПЕРЕЯСЛАВЦІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «ВІСНИК ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ»).....	130
--	-----

Конанчук М.О. МЕХАНІЗМ ПРОВЕДЕННЯ НАРАХУВАННЯ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ЗАМІСТЬ РЕЧОВОГО МАЙНА, ЩО ПІДЛЯГАЄ ВИДАЧІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ЯКІ ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ В ЗАПАС АБО ВІДСТАВКУ.....	133
---	-----

Короваєнко П.О., Ямпольська Л.М. ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ І ВІЙСЬКОВА ТРАДИЦІЯ В СУЧАСНІЙ СИМВОЛІЦІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇ.....	135
---	-----

Косовський С.В., Темляк В.М. НАЛЕЖНА ПІДГОТОВКА КУХАРСЬКОГО СКЛАДУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	138
---	-----

Коцур Р.В. КОГНІТИВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	140
---	-----

Красота І.В. 91 ОХТИРСЬКА ОКРЕМА БРИГАДА ПІДТРИМКИ ЯК ПРИКЛАД ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ТРАДИЦІЙ В СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	143
---	-----

Левченко І.С. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕВАКУАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ В ОКРЕМІЙ МЕХАНІЗОВАНІЙ БРИГАДІ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ.....	146
Літвінчук Р.В., Куріпка О.О. ЛОГІСТИКА ЗАМІСТЬ СТРАТЕГІЇ: ПРОВАЛ ЗАХОПЛЕННЯ КИЄВА.....	148
Маньковська Р.В. ДОСЛІДЖЕННЯ НЕРУХОМОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: НАУКОВІ ПРАКТИКИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ВТРАТ.....	152
Мельников С.Б. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАЦІОНУ БЛИЖНЬОГО БОЮ ССАР АРМІЇ США ТА ПРОПОЗИЦІЇ З РОЗРОБКИ ЙОГО АНАЛОГУ У ЗС УКРАЇНИ.....	156
Морей Т.В. ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	159
Нагайко К.М. ВИСТАВКА «УКРАЇНА НЕСКОРЕНА, СИЛЬНА ТА ВІЛЬНА» – БЛАГОДІЙНА АКЦІЯ НА ПІДТРИМКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	162
Наконечна Г.М. ФОРМИ МЕМОРІАЛІЗАЦІЇ ЗАГИБЛИХ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ У ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ ПЕРЕЯСЛАВА.....	165
Нікул С.О., Бордіян П.П., Гончарук А.О., Попадюк Є.Б. СИСТЕМА ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ БОЄПРИПАСАМИ В НАТО: ТЕХНОЛОГІЧНІСТЬ, ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕЗПЕКА.....	168

Олехнович В.Д.

СИСТЕМА РОЗРОБЛЕННЯ ТА ПОСТАНОВКИ НА
ВИРОБНИЦТВО ПРЕДМЕТІВ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....171

Пастернак І.М., Столярова Т.В., Задорожний С.М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ТОВАРОЗНАВЧІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ КРУП'ЯНИХ ПРОДУКТІВ В
ХАРЧУВАННІ ЗСУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ РОСІЙСЬКОЇ
АГРЕСІЇ.....174

Пастернак І.М., Якиминська Л.В.

ДО ПИТАННЯ ПРО СПРОБУ УНІФІКАЦІЇ НАБОРІВ
СУХИХ ПРОДУКТІВ (ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ
АСПЕКТ).....176

Поліщук В.А.

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
МАРТИРОЛОГІЇ.....180

Пугачова Д.С.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ БАЗИС ОРГАНІЗАЦІЇ
ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
УКРАЇНИ.....183

Резінець М.М.

ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗАСОБАМИ УРАЖЕННЯ АРМІЙСЬКОГО КОРПУСУ В
КОНТРНАСТУПАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ.....188

Рижков Р.С.

ЦИФРОВИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗВО.....191

Рижков Р.С., Ісак Л.М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗВО ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	198
--	-----

Русецький Р.Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЗСУ: ВІД РАДЯНСЬКОЇ МОДЕЛІ МАСОВИХ ВТРАТ ДО СТАНДАРТІВ НАТО ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИТТЯ.....	204
---	-----

Серга А.І. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ СТІЙКОСТІ: ПОЄДНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ПЕРЕД БЕЗПЕКОВИМИ ВИКЛИКАМИ СУЧАСНОСТІ.....	206
---	-----

Скибіцька Д.Г. ОСОБИ, ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР.....	209
--	-----

Скляр В.М. РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ЗМІН ЕТНОМОВНОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ У МЕЖАХ КОНЦЕПТУ РАФАЛА ЛЕМКІНА.....	213
--	-----

Соловйова Т.М., Ткаченко О.В. ДОСВІД І ДОЛІ УКРАЇНСЬКИХ ОСТАРБАЙТЕРІВ У ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	216
--	-----

Стасюк В.С., Прокопенко В.В. ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КК500 В БОЙОВИХ УМОВАХ.....	223
---	-----

Столярова Т.В., Темляк В.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВОЗУ ПРОДОВОЛЬСТВА ТА ВОДИ	
---	--

З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ.....	226
---	-----

Ткачук І.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛАЗНЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ У СТАЦІОНАРНИХ УМОВАХ (ППД).....	229
---	-----

Холод І.О.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КОНТРОЛЬ ДОГОВОРІВ НА ПОСТАЧАННЯ ПРЕДМЕТІВ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ ПОТРЕБ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	231
--	-----

Чередніченко Є.В., Мельник В.В.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ АСИСТЕНТУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК (СИЛ).....	234
---	-----

Чухрій М.С., Поляшов С.В., Литвиновський С.А.

МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В СИСТЕМІ ЖИВУЧОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЛОГІСТИКИ: ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ РЕСУРСІВ.....	237
--	-----

Ямпольська Л.М.

ФЕНОМЕН «ЦИТАДЕЛІ» НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОГО ДЕСАНТУ ПІД КОМАНДУВАННЯМ К.Ф. ОЛЬШАНСЬКОГО (25-28 БЕРЕЗНЯ 1944 Р.) ТА ОБОРОННИХ ОПЕРАЦІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	242
--	-----

Бондаренко І.І.

РУЙНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РОСІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	245
---	-----

Костенко О.О., Юрчук Б.Ю.

ІСТОРИЧНІ ОНТОЛОГІЇ У ПРОСТОРІ КОГНІТИВНОГО ПРОТИБОРСТВА: ТРАНСФОРМАЦІЯ МОДЕЛЕЙ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ЗІТКНЕННЯ	
---	--

АВТОРИТАРНИХ ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПАРАДИГМ.....248

Коцур Н.І., Кошляков С.А.
 ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ СІМЕЙНОЇ
 МЕДИЦИНИ В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
 ВІЙНИ (2018-2026 pp.).....253

Коцур Н.І., Чурій Д.О.
 ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-
 УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014-2025 pp.): ЗДОБУТКИ ТА
 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....258

Онищенко Ю.Б., Петрова Н.О.
 ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ
 СПАДЩИНИ ЧЕРЕЗ УСНУ ІСТОРІЮ В ЗОНАХ
 КОНФЛІКТІВ: НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ.....263

Рижков Р.С., Ісак М.О.
 ЦИФРОВА ЕТИКА ТА АКАДЕМІЧНА
 ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ШІ У
 ЗВО.....268

Столярова Т.В., Задорожний Г.М.
 ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ОВОЧІВ ТА
 ДОЦІЛЬНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ
 ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ
 УКРАЇНИ.....274

Ткаченко Т.В., Ткаченко М.Т.
 ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ
 УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА
 СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН.....277

Угольніков О.П., Богуш О.В.
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ З
 ВИКОРИСТАННЯМ 3D-ДРУКУ.....282

Шкабко С.І., Кулікова А.І. ДЕКОМУНІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	285
--	-----

Костенко О.О., Пуглій В.В. СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	289
--	-----

ОСВІТНЯ ТА НАУКОВА ПАРАДИГМА ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ТА ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Сучасний етап розвитку української державності характеризується безпрецедентним поєднанням викликів, зумовлених як глобальними трансформаціями (цифровізація, криза ліберальних демократій), так і прямою збройною агресією РФ. У цих умовах освіта і наука перестають бути суто галузями соціальної сфери, перетворюючись на стратегічні інструменти збереження національної ідентичності. Остання виступає не лише культурним кодом, а й фундаментом когнітивної безпеки держави, що потребує переосмислення традиційних освітніх підходів. Глобальна турбулентність диктує потребу у формуванні гнучкого, але стійкого національного суб'єкта, здатного до самовідтворення в умовах невизначеності.

Наукова парадигма збереження ідентичності в умовах війни базується на відмові від колоніальних наративів у гуманітаристиці та активному впровадженні інноваційних розробок у безпековий сектор. Українська наука сьогодні виконує подвійну функцію: з одного боку, це деконструкція імперських міфів, які десятиліттями нівелювали українську суб'єктність, з іншого – створення інтелектуального продукту, що забезпечує технологічну перевагу на полі бою та в інформаційному просторі [3]. Саме наукова спільнота має стати архітектором нової стратегії національної безпеки, де ідентичність розглядається як критичний ресурс стійкості (resilience).

Освітній процес у період збройної агресії зазнає докорінних змін, зміщуючи акцент з пасивного засвоєння знань на формування ціннісних орієнтирів. Освіта стає простором, де виховується громадянин, свідомий своєї приналежності до європейської цивілізації, але міцно вкорінений у національний

грунт. Важливим аспектом є цифровізація освіти, яка в умовах масової міграції українців за кордон дозволяє зберігати зв'язок з національним освітнім середовищем. Дистанційні технології стають інструментом утримання людського капіталу в українському соціокультурному полі, запобігаючи асиміляції молоді в країнах перебування [4].

Збереження наукового потенціалу в умовах війни вимагає нових форм міжнародної інтеграції. Мова йде про перехід від моделі «відтоку мізків» до моделі «циркуляції талантів». Українські науковці, залучені до світових дослідницьких проєктів, мають виступати амбасадорами української ідентичності, водночас привносячи передові стандарти управління знаннями в національну систему [2]. Це створює синергію між традиційними цінностями та глобальним прогресом, що є ключовим для відбудови держави в повоєнний період.

Питання ідентичності в освітній парадигмі також тісно пов'язане з мовною політикою та викладанням історії. В умовах агресії мова стає маркером безпеки («свій-чужий»), а історія – зброєю в інформаційному протистоянні. Тому оновлення змісту освіти на основі об'єктивного висвітлення державотворчих процесів та ролі України у світовій історії є нагальною вимогою часу [1]. Освіта має готувати особистість, яка не лише володіє професійними компетенціями, а й має сформований «імунітет» до ворожих пропагандистських впливів.

Таким чином, трансформація освітньої та наукової галузей України є відповіддю на екзистенційні загрози сучасності. Збереження ідентичності через розвиток інтелектуального капіталу дозволяє країні не лише вистояти в умовах агресії, а й стати активним гравцем у формуванні нового світового порядку. Сильна наука та ціннісно-орієнтована освіта є гарантами того, що українська ідентичність не лише збережеться, а й якісно оновиться, ставши драйвером модернізації всієї державної системи.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної

безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. URL: president.gov.ua (дата звернення: 07.05.2024).

2. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота, 2005. 448 с.

3. Горбулін В.П. Як перемогти Росію у війні майбутнього. Київ: Брайт Букс, 2022. 256 с.

4. Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційний аспект: зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф. Київ: ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2022. 360 с.

Андрусак Марк Володимирович
*Директор департаменту кадрової політики
 Міністерства оборони України, полковник
 ORCID ID: 0009-0001-7708-0323*

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФУНДАМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ: РЕФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Стійкість держави перед зовнішніми загрозами визначається не лише наявністю озброєнь чи союзницьких гарантій, а передусім якістю людського капіталу в секторі безпеки – сукупністю знань, компетентностей, мотивацій та інституційних цінностей тих, хто цей сектор формує і наповнює змістом. Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України, що триває з лютого 2022 року, перетворила це теоретичне положення на операційну реальність: держава, що виявилася здатною мобілізувати, навчити й утримати мотивованих фахівців із розвиненим критичним мисленням та технологічною адаптивністю, здобула незрівнянну перевагу над супротивником, який покладається на масовість та ієрархічне послухенство. Концепція національної стійкості (resilience), закріплена в документах НАТО з Варшавського саміту 2016 року, прямо визначає людський капітал як один із семи базових елементів державної стійкості, підкреслюючи, що здатність

ПАМ'ЯТЬ, ВІЙНА, СПАДЩИНА: МАРТИРОЛОГІЯ, ВТРАТИ ТА ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ МІЖ ДРУГОЮ СВІТОВОЮ І РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЮ ВІЙНАМИ

Пам'ять, війна, спадщина: мартирологія, втрати та історичні паралелі між Другою світовою і російсько-українською війнами: наук. праці та тези за матеріалами Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 трав. 2026 р., Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі. 298 с.

Відповідальність за зміст статей, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Тексти друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати та скорочувати текст. Редакція матеріали не рецензує і не повертає. У разі не відповідності вимог поданої статті, редакційна колегія лишає за собою право повернути її авторові.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13. Наклад 150
Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Підписано до друку 17.06.2026

